

Protokół z posiedzenia KZJK dla kierunku Geografia studia I stopnia oraz Geografia studia II stopnia w sprawie analizy programów studiów oraz kart przedmiotów pod względem powielania treści.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 148/2024 Rektora Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach KZJK dla kierunku Geografia I stopnia oraz Geografia II stopnia przeprowadził analizę programu studiów oraz kart przedmiotów pod względem powielania treści. Stwierdzono, że na studiach I stopnia, kierunku Geografia występuje powielanie następujących treści:

- ✓ W treściach realizowanych na przedmiotach „Regionalna Polska - Region Świętokrzyski - ćw. Terenowe” i „Historia myśli geograficznej” występuje termin „działalność człowieka”. Powtórzenie to jest uzasadnione.
 - W pierwszym przypadku studenci podczas ćwiczeń terenowych samodzielnie oceniają gospodarczą działalność człowieka w Górach Świętokrzyskich na przestrzeni wieków (od prehistorycznego hutnictwa po Staropolski Okręg Przemysłowy. Ponadto uwzględniany jest rozwój historyczny Kielc. Dodatkowo opisywane i omawiane są formy użytkowania ziemi w tym regionie.
 - W drugim zaś przypadku mamy do czynienia z opisem tzw. „Interakcja człowiek-środowisko”. Jest to opis działalności człowieka w skali globalnej na środowisko przyrodnicze z uwzględnieniem wybranych przedziałów czasowych.
- ✓ W treściach realizowanych na przedmiotach „Fizyka i chemia Ziemi” oraz „Meteorologia i klimatologia” występuje termin „Ciśnienie atmosferyczne”. W pierwszym przypadku przedmiot prowadzony jest przez pracowników spoza Instytutu Geografii i Nauk o Środowisku, głównie przez fizyków i chemików. Podczas zajęć laboratoryjnych, dzięki eksperymentom naukowym, studenci poznają fizyczne podstawy pojawiania się i funkcjonowania tego zjawiska. W drugim przypadku przedmiot jest prowadzony przez pracowników Instytutu Geografii i Nauk o Środowisku i treści skupiają się na konsekwencjach występowania zjawiska w skali globalnej i lokalnej, ośrodkach niżowych i wyżowych - zjawisko wiatru. Powtórzenie to jest uzasadnione.
- ✓ W treściach realizowanych na przedmiotach „Hydrologia i oceanografia”, „Geografia osadnictwa” oraz „Geografia społeczna” pojawia się termin „czynniki kształtujące”. Powtórzenie to jest uzasadnione ponieważ w każdym z przypadków odnosi się do innych zjawisk:
 - W pierwszym - „Czynniki kształtujące wielkość parowania terenowego”;
 - W drugim - „Czynniki kształtujące osadnictwo, jego rozwój i przekształcenia”;
 - W trzecim - „Czynniki kształtujące poziom urodzeń i zgonów”.
- ✓ W treściach realizowanych na przedmiotach „Hydrologia i oceanografia” i „Geomorfologia” pojawia się termin „morfometria”. Z definicji morfometria to ilościowa analiza kształtu i wielkości obiektów. Powtórzenie to jest uzasadnione ponieważ w obu przypadkach odnosi się do innych zjawisk:
 - W pierwszym - „Morfometria jeziora, podstawowe parametry i wskaźniki.”;

- W drugim - „Morfometria i geneza stoku”.

- ✓ W treściach realizowanych na przedmiotach „Geologia”, „Geomorfologia” oraz „Regionalna Polski - Region Świętokrzyski - ćw. Terenowe” pojawia się termin „ruchy masowe”. Powtórzenie to jest uzasadnione ponieważ odnosi się do uszczegółowienia informacji z danego zakresu tematycznego:
 - W pierwszym - omawiane są powierzchniowe ruchy masowe (przyczyny powstawania i klasyfikacja), bez uwzględnienia ich geomorfologicznych uwarunkowań, co zostaje uzupełnione na 2 roku studiów na przedmiocie „Geomorfologia”;
 - W drugim - pojawia się konieczność powtórzenia, utrwalenia i uszczegółowienia treści związanych z ruchami masowymi w odniesieniu do ogólnego zjawiska denudacji i wielkopromiennych ruchów masowych oraz ich geomorfologicznych uwarunkowań;
 - W trzecim - prezentowane są przykłady wybranych ruchów masowych w regionie świętokrzyskim.

- ✓ W treściach realizowanych na przedmiotach „Geologia” oraz „Geomorfologia” pojawia się termin „wulkanizm”. Powtórzenie to jest uzasadnione ponieważ odnosi się do uszczegółowienia informacji z danego zakresu tematycznego:
 - W pierwszym - omawiane są zjawiska magmatyzmu, których elementem jest wulkanizm jako mechanizm powstawania skał i minerałów;
 - W drugim - wyjaśniane jest geomorfologiczne znaczenie wulkanizmu.

- ✓ W treściach realizowanych na przedmiotach „Geografia polityczna”, „Geografia ekonomiczna świata” oraz „Geografia regionalna świata” pojawia się termin „środowisko geograficzne”. Powtórzenie to jest uzasadnione ponieważ odnosi się do innych zjawisk:
 - W pierwszym - ocena wpływu środowiska geograficznego na zjawiska polityczne;
 - W drugim - ocena wpływu środowiska geograficznego na rozwój gospodarczy;
 - W trzecim - opis środowiska geograficznego wybranego regionu, w tym przypadku to region świętokrzyski.

- ✓ W treściach realizowanych na przedmiotach „Historia myśli geograficznej”, „Geografia ekonomiczna” oraz „Kształtowanie i ochrona środowiska” pojawia się termin „środowisko przyrodnicze”. Powtórzenie to jest uzasadnione ponieważ odnosi się do innych zjawisk:
 - W pierwszym - ocena wpływu środowiska przyrodniczego na działalność człowieka w odniesieniu do terminu interakcja człowiek-środowisko (czasy prehistoryczne i historyczne);
 - W drugim - rola środowiska przyrodniczego w działalności produkcyjnej człowieka;
 - W trzecim - charakterystyka elementów środowiska przyrodniczego z uwzględnieniem jego struktury i poszczególnych elementów.

- ✓ W treściach realizowanych na przedmiotach „Geografia regionalna Polski”, „Geografia fizyczna Polski” oraz „Geografia regionalna świata” pojawiają się terminy „regionalizacja” oraz „regionalizacja fizycznogeograficzna”. Powtórzenie to jest uzasadnione ponieważ odnosi się do różnych elementów:
 - W pierwszym - regionalizacja występuje jako charakterystyka wybranych elementów środowiska geograficznego Polski takich jak klimat i szata roślinna.

Zaprezentowana jest również regionalizacja fizycznogeograficzna Polski wg J. Kondrackiego, gdzie omawiane są charakterystyczne cechy ich zagospodarowania (podstawową jednostką odniesienia makroregion);

- W drugim - przedstawienie głównych problemów związanych z regionalizacjami fizycznogeograficznymi Polski, przykłady regionalizacji - jest to krytyczne odniesienie do sposobu wydzielenia (procedury regionalizacji w porównaniu regionalizacji fizycznogeograficznej Polski wg J. Kondrackiego oraz Solon i in. będącą unacześnioną wersją);
- W trzecim - pojawia się jako definicja - procedura i efekt wydzielenia regionów, czyli takie grupowanie jednostek przestrzennych, w którym jednostki należące do tej samej klasy sąsiadują ze sobą. Następnie wyjaśniane są kryteria wyróżniania regionów oraz ich przykłady dla świata.

- ✓ W treściach realizowanych na przedmiotach „Geografia ekonomiczna” oraz „Geografia ekonomiczna Polski ” pojawia się termin „rozwoju rolnictwa”. Powtórzenie to jest uzasadnione ponieważ w obu przypadkach odnosi się do innych zjawisk:
 - W pierwszym to - „Metody badania przyrodniczych warunków rozwoju rolnictwa.”
 - W drugim to - „Zróżnicowanie przestrzeni rolniczej, (uwarunkowania rozwoju rolnictwa, produkcja rolnicza, typy rolnictwa)” i odnosi się tylko do terytorium Polski.

Na studiach II stopnia kierunku Geografia występuje powielanie następujących treści:

- ✓ W treściach realizowanych na przedmiotach „Ewolucja środowiska przyrodniczego”, „Globalne problemy geografii fizycznej”, „Ocena środowiska przyrodniczego” oraz „Kompleksowe badania środowiska - ćw. Terenowe” pojawia się termin „środowisko przyrodnicze”. Powtórzenie to jest uzasadnione ponieważ odnosi się do innych zjawisk:
 - W pierwszym - termin ten pojawia się w kontekście czynników mających wpływ na ewolucję środowiska przyrodniczego, omawiany jest konkretny przykład Gór Świętokrzyskich i zmian środowiska w ostatnich 11 tys. lat;
 - W drugim - termin ten pojawia się w kontekście prognozowania globalnych zmian środowiska przyrodniczego (np. zmiany klimatyczne);
 - W trzecim - termin ten pojawia się w kontekście metod oceny oraz waloryzacji środowiska przyrodniczego na przykładzie podziału administracyjnego (gmina, powiat) na potrzeby turystyki i rekreacji;
 - W czwartym - pojawia się w badaniach terenowych jako element inwentaryzacji terenowej dotyczącej przestrzennego występowania elementów środowiska przyrodniczego na kartowanym terenie.
- ✓ W treściach realizowanych na przedmiotach „Biogeografia” oraz „Ekologia krajobrazu” pojawia się termin „strefowość”. Powtórzenie to jest uzasadnione ponieważ odnosi się do uszczegółowienia informacji z danego zakresu tematycznego:
 - W pierwszym - omawiane są zjawiska związane z rozmieszczeniem biomów (czyli obszarów charakteryzujących się jednorodnym klimatem i określonym zestawem organizmów, zarówno roślinnych, jak i zwierzęcych) w układzie strefowym (zonalnym);
 - W drugim - wyjaśniane są prawidłowości zróżnicowania krajobrazu (w innym zakresie niż biom): strefowość, piętrowość, pasowość.

- ✓ W treściach realizowanych na przedmiotach „Ewolucja środowiska przyrodniczego” oraz „Geoekologia” pojawia się termin „geosystem”. Powtórzenie to jest uzasadnione ponieważ odnosi się do uszczegółowienia informacji z danego zakresu tematycznego:
 - W pierwszym - omawiane są główne prawidłowości funkcjonowania geosystemów takie jak obieg materii, przepływ energii i informacji;
 - W drugim - opisywane są metody badań nad geosystemami oraz sposoby oceny wybranych geosystemów.

- ✓ W treściach realizowanych na studiach I oraz II stopnia na kierunku Geografia pojawiają się wspólne terminy takie jak:
 - Strefowość - dla studiów I stopnia pojawia się w treściach dla przedmiotu „Geografia fizyczna świata” i odnosi się do klimatu Ziemi, w programach dla II stopnia pojawia się na przedmiotach „Biogeografia” oraz „Ekologia krajobrazu”, powtórzenie to jest uzasadnione ponieważ odnosi się do uszczegółowienia informacji z danego zakresu tematycznego.
 - Środowisko przyrodnicze - dla studiów I stopnia pojawia się w treściach dla przedmiotów „Historia myśli geograficznej”, „Geografia ekonomiczna” oraz „Kształtowanie i ochrona środowiska”, w programach dla II stopnia pojawia się w przedmiotach „Ewolucja środowiska przyrodniczego”, „Globalne problemy geografii fizycznej”, „Ocena środowiska przyrodniczego” oraz „Kompleksowe badania środowiska - ćw. Terenowe”, powtórzenie to jest uzasadnione ponieważ odnosi się do innych zjawisk.

Przewodniczący KZJK

Marcin Frączek

dr Marcin Frączek

PRZEWODNICZĄCA
Wydziałowej Komisji ds. Kształcenia
Wydział Nauk Ścisłych i Przyrodniczych
M. Kunisz
dr Małgorzata Wysocka-Kunisz

2025 -05- 15

Pozytywna opinia
Wydziałowej Komisji ds. Kształcenia